

УДК 619: 616. 993. 192. 1: 636.5

ЕНДОПАРАЗИТАРНІ ЗАХВОРЮВАННЯ ПЕРЕПЛІЛОК У ГОСПОДАРСТВІ ПОЛІССЯ УКРАЇНИ

Г. А. Кушнірова¹, аспірант, Ю. Ю. Довгий¹, д. вет. н., професор, С. Д. Вітюк², ветеринарний лікар
gyltomir-kaf-vse@i.ua

¹Житомирський національний агроекологічний університет

²Житомирська районна державна лікарня ветеринарної медицини

Сьогодні для забезпечення продовольчих потреб населення перед аграрним виробництвом постала проблема розвитку нових напрямків. Досить перспективним сьогодні є така галузь птахівництва як перепелівництво.

Перепелівництво розвивається в усіх країнах світу. Це обумовлено високими харчовими і лікувальними властивостями перепелиних яєць і м'яса та можливістю використання ембріонів і культур клітин із них з науковою метою та для виробництва вакцин. Проте розвитку цієї галузі перешкоджають хвороби різної етіології. Найбільше даних існує щодо хвороб, які викликаються гельмінтами, вірусами та іншими агентами. Інвазійні хвороби птиці масово поширені на птахофабриках та індивідуальних секторах України, вони спричинюють зниження продуктивності та перешкоджають вирощуванню і збереженню молодняку. Тому вивчення поширення інвазійних захворювань сільськогосподарської птиці має не лише наукове, але й практичне значення, оскільки дає змогу підвищувати ефективність лікувально-профілактичних заходів.

Дослідження здійснювались впродовж 2013–2014рр., на перепелах породи фараон м'ясного напрямку продуктивності в господарстві «Фараон», с. Левків Житомирського р-ну Житомирської обл. з різною технологією утримання (у клітках та на підлозі). Метою вивчення поширення еймеріозу та гельмінтозів перепелів було проаналізовано епізоотичну ситуацію за попередні роки (за результатами звітної документації й лабораторних досліджень). Дослідження проводили за такою схемою: із кожної вікової групи перепілок для копрологічного дослідження (не менше 20 проб) відбирали послід. При виконанні дослідів використовували методи гельмінтологічних досліджень: методом Фюлеборна та методом флотації у розчині цукру та розчину Люголя (1:10) у трьох краплях флотаційної рідини. Ураженість перепілок різного віку в цьому господарстві склала наступне (n=60, %):

У господарстві встановлено асоціації еймерій, які становить 56,6 % всіх інвазій. Частка моноінвазій становила 43,4 %.

У відсотковому відношенні переважав вид *Eimeria acervulina* — 54,7 %, *E. tenella* встановлена у 29,2 %, *E. necatrix* — 11,5 %, *E. maxima* — 4,6 %.

Таблиця 1

Екстенсивність інвазії перепілок у фермерському господарстві «Фараон», у зоні Полісся України залежно від пори року (min–max)

Вид птиці	Виявлені паразити	Екстенсивність інвазії, %					
		2012		2013		2014	
		зима-весна	літо-осінь	зима-весна	літо-осінь	зима-весна	літо-осінь
Перепели	<i>Eimeria sp.</i>	10	30	50	70	90	100
	<i>Capillaria sp.</i>	-	30	20	90	90	80
	<i>Ascaridia gallis</i>	-	20	40	20	15	30

Встановлено, що інвазованість птиці ендopаразитами залежить від технології утримання й проведення загальних і спеціальних ветеринарних заходів. У цьому господарстві, птицю утримували на підлозі з вигулом і гельмінто- й еймеріоносійство виявляли впродовж року. У перепелів було зареєстровано аскаридій *Ascaridia guails* — 40 %, капілярій *Capillaria guails* з екстенсивністю інвазій 10–20 %, еймеріозів *Eimeria sp.* — 10–40 %.

Отже, за результатами досліджень різних видів птиці, окрім моноінвазій, встановлено асоціативні гельмінтозно-протозойні й змішані гельмінтозні інвазії. Екстенсивність еймеріозної інвазії перепілок у теплу пору року коливалась від 10–70 % у дорослої птиці, й молодняку 24,3–100 %.